

Брюксел, 27 ноември 2025 г.
(OR. en)

16071/25

ENV 1290
CLIMA 562
COMPET 1249
IND 552
AGRI 652
FOOD 110
PECHЕ 422
ENER 632

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 27 ноември 2025 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

Относно: СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН
КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ
Стратегическа рамка за конкурентоспособна и устойчива
биоикономика на ЕС

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2025) 960 final.

Приложение: COM(2025) 960 final

Брюксел, 27.11.2025 г.
COM(2025) 960 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

Стратегическа рамка за конкурентоспособна и устойчива биоикономика на ЕС

{SWD(2025) 895 final}

ВЪВЕДЕНИЕ

Биоикономиката представлява стратегическа възможност за 21-ви век — двигател на екологосъобразен растеж, конкурентоспособност и устойчивост на въздействие. Тя предлага начини за по-добро използване на биологичните ресурси, научните достижения и промишлената база на Европа, за да може икономиката ни да се декарбонизира и да се заменят материалите и продуктите на основата на изкопаеми горива. Тя води до разработването на практически решения, които спомагат за постигането на икономически просперитет и силни селски и крайбрежни общности, като едновременно с това се подкрепя преминаването на промишлеността към по-кръгови производствени модели. Тя допринася за стратегическата автономност на ЕС, като намалява зависимостта от вносни продукти на основата на изкопаеми горива, и може да подпомогне значително постигането на целите в областта на климата и околната среда, като ефективност на използването на ресурсите, намаляване на емисиите на парникови газове, устойчивост на водните ресурси, нулево замърсяване и биологично разнообразие.

Биоикономиката се определя като дейности, които предлагат устойчиви, основани на **биологични ресурси решения за създаване на добавена стойност**. Тук влизат продукти, услуги, наука и технологии, носещи ползи за най-различни сектори — от селско и горско стопанство, рибарство и аквакултури до вериги за създаване на стойност, основани на преработка на биомаса, биопроизводство и биотехнологии, например в областта на храните¹, здравеопазването, енергетиката, промишлеността, екосистемните и други услуги. Биологичните ресурси² включват генетичните ресурси, както и първичната и вторичната биомаса, като странични продукти и остатъци, и биогенния въглерод³, уловен чрез иновативни технологии.

Европейската биоикономика стъпва на **здравни основи**: наука от световна класа, авангардни технологии, конкурентоспособна промишлена база, единен пазар, включващ 26 милиона дружества и 450 милиона потребители⁴, и значително производство на биомаса⁵, управлявано от земеделските стопани, горските стопани и рибарите на ЕС.

¹ Храните съставляват важна част от биоикономиката и са в сърцето на „Визията за селското стопанство и храните“. Макар последната да не е основният акцент в настоящата стратегия, някои от нейните действия са полезни за иновациите в областта на храните и допълват политиките на ЕС, имащи отношение към устойчивите продоволствени системи.

² В стратегията са използвани следните термини: 1) „биологични ресурси“ включва генетични ресурси, организми или части от тях, популации или някакъв друг биотичен компонент на екосистемите с реална или потенциална полезност или стойност за човечеството (Конвенция за биологичното разнообразие); 2) биологичните ресурси включват и „биомасата“: „биомаса“ означава биоразградимата част на продукти, отпадъци и остатъци от биологичен произход от селското стопанство, включително растителни и животински вещества, от горското стопанство и свързаните с тях промишлености, включително рибното стопанство и аквакултурите, както и биоразградимата фракция на отпадъци, включително на промишлени и битови отпадъци от биологичен произход.“ (съображение 24 от Директивата относно енергията от възобновяеми източници); 3) „на биологична основа = получено от биомаса. Биомасата може да е преминала през физическа(и), химическа(и) или биологична(и) обработка(и).“ (Европейски комитет по стандартизация (точка 2.1)

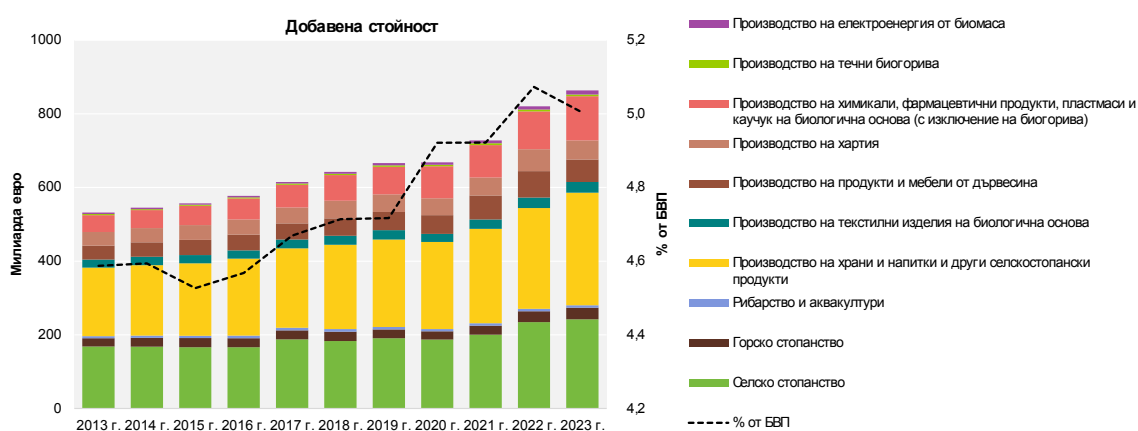
³ В стратегията се използва терминът „намаляване на изкопаемите горива“, за да се признае, че материалите се състоят от въглерод.

⁴ COM (2025) 500 final, Стратегия за опростяване, безпрепятствено функциониране и укрепване на единния пазар

⁵ Mubareka, S.B. и Renner A. (редактори), EU Biomass supply, uses, governance and regenerative actions - 10-year anniversary edition („Действия в областта на доставките, използването, управлението и регенерирането на биомаса в ЕС — издание по случай 10-годишнината“), Служба за публикации на Европейския съюз,

Биоикономиката на ЕС, чиято стойност през 2023 г. възлиза на **2,7 трилиона евро**⁶⁷, представлява **мощен двигател за конкурентоспособност** и е от стратегическо значение за широк спектър икономически сектори⁸. През 2023 г. дейностите, свързани с производството и преобразуването на биомаса, са дали работа на 17,1 милиона души в ЕС (8 % от работните места в ЕС) и са генерирали добавена стойност в размер на 863 милиарда евро (5 % от БВП на ЕС)⁹. През 2023 г. инвестициите в научноизследователска и развойна дейност в сектори, свързани с биоикономиката, достигнаха 23,2 милиарда евро (9 % от всички инвестиции в научноизследователска и развойна дейност)¹⁰, а патентите в тези области представляват 5 % от всички патенти, регистрирани в ЕС в периода 2008—2020 г.¹¹. През последното десетилетие секторите на биоикономиката са се развивали по-бързо от икономиката като цяло¹². По предварителни оценки в ЕС за всяко работно място, създадено в европейската промишленост, свързана с биоикономиката, се създават още 2,9 непреки работни места¹³.

Фигура 1 — Развитие на добавената стойност в секторите за производство и преобразуване на биомаса (ЕС-27)¹⁴

Източник: Lasarte-López, J., M'barek, R. (2025). The EU bioeconomy at a glance: Focus on economic value added, employment and innovation („Кратък преглед на биоикономиката на ЕС: фокус върху икономическата добавена стойност, заетостта и иновациите“). Европейска комисия, Севиля, 2025 г. JRC143759

Люксембург, 2025 г.

⁶ Lasarte-López, J., M'barek, R. (2025). The EU bioeconomy at a glance: Focus on economic value added, employment and innovation („Кратък преглед на биоикономиката на ЕС: фокус върху икономическата добавена стойност, заетостта и иновациите“). Европейска комисия, Севиля, 2025 г. JRC143759

⁷ Ако се вземат предвид и услугите, обемът на всички сектори, свързани с биоикономиката, нараства значително. По оценки на JRC (Съвместния изследователски център) през 2023 г. секторите, свързани с биоикономиката, са създали между 42 и 60 милиона работни места (19—28 % от всички заети лица) и са генерирали добавена стойност между 1,9—2,7 трилиона евро (около 11—16 % от БВП на ЕС).

⁸ Съгласно IRP, Global Resources Outlook („Перспективи пред световните ресурсите“), от 2024 г. общото търсене на биомаса се е увеличило от 12,6 милиарда тона през 1970 г. на 24,8 милиарда тона през 2020 г.

⁹ Съгласно Lasarte-López, M'barek (2025 г.)

¹⁰ Съгласно Lasarte-López, M'barek (2025 г.)

¹¹ Grassano, N., M'barek, R. и Gonzales Hermoso, H., Patenting in the Bioeconomy: An Analysis of Trends and Patterns in the EU („Патентите в биоикономиката: анализ на тенденциите и моделите в ЕС“), Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург, 2025 г.

¹² Lasarte-López, J., M'barek, R. (2025 г.). The EU bioeconomy at a glance: Focus on economic value added, employment and innovation („Кратък преглед на биоикономиката на ЕС: фокус върху икономическата добавена стойност, заетостта и иновациите“). Европейска комисия, Севиля, 2025 г. JRC143759

¹³ Amsterdam Data Collective, 2025 г., The Value of Biosolutions: Growth and Prosperity to 2035 — Europe edition („Стойността на биорешенията: растеж и просперитет до 2035 г. — европейско издание“)

¹⁴ JRC, 2025 г. The EU bioeconomy at a glance: Focus on economic value added, employment and innovation („Кратък преглед на биоикономиката на ЕС: фокус върху икономическата добавена стойност, заетостта и иновациите“).

В биоикономиката все още има огромен неизползван потенциал. Това се дължи най-вече на недостига на инвестиции: **групата на Европейската инвестиционна банка** (групата на ЕИБ) е очертала нуждите от инвестиции¹⁵ в девет сектора на биоикономиката и е установила местата, където ЕС трябва да предприеме действия, за да запълни недостига във финансирането и да ускори устойчивата трансформация. Нейният анализ показва значителен недостиг на финансиране по веригата за създаване на стойност, особено за мащабиране на биопроизводството, инфраструктура за авангардни материали на биологична основа и кръгова биоикономика, което понастоящем пречи на потенциално добри иновации да стигнат до пазара.

В същото време биоикономиката е ограничена от пределните възможности на планетата, въздействието от изменението на климата и устойчивостта на биомасата¹⁶¹⁷. Отговорното и ефикасно използване на биомасата остава ключово за **дългосрочната конкурентоспособност, стабилността на доставките и здравето на екосистемата.**

Основавайки се на широкообхватния принос от няколко консултации,¹⁸ настоящата стратегия очертава път за **изграждане на устойчива и природосъобразна биоикономика чрез:**

1. **мащабиране на иновациите и инвестициите;**
2. **изграждане на нови водещи пазари за материали и технологии на биологична основа;**
3. **осигуряване на устойчиви доставки на биомаса в различните вериги за създаване на стойност; и**
4. **оползотворяване на възможностите в световен мащаб.**

Тя стъпва на стратегията за биоикономиката от 2012 г.¹⁹ и на прегледите, извършени през 2018 г.²⁰ и 2022 г.²¹, като измества фокуса в посока промишлено внедряване, пазарно разрастване, конкурентоспособност и устойчивост на въздействие. Стратегията представлява отговор на заключенията на Съвета от 2023 г. и 2024 г.²² и на стратегическата програма за периода 2024—2029 г.²³. Тя взема предвид също

¹⁵ Група на ЕИБ, Investment gaps to achieve sustainable targets in the bioeconomy („Недостиг на инвестиции за постигане на устойчиви цели в биоикономиката“), 2025 г.

¹⁶ ЕАОС, The European Biomass Puzzle („Пъзелът на европейската биомаса“), 2023 г., [The European Biomass Puzzle | Publications | European Environment Agency \(EEA\)](#)

¹⁷ ЕАОС, Europe’s Environment 2025 – Main Report: Europe’s Environment and Climate: knowledge for resilience, prosperity and sustainability („Околната среда в Европа през 2025 г. — Основен доклад: околна среда и климат в Европа: знания за сила, просперитет и устойчивост на въздействие“).

¹⁸ Работен документ на службите на Комисията — Обзорен доклад относно консултацията със заинтересованите страни и резултатите от обществената консултация на портала на ЕС „*Споделете мнението си*“

¹⁹ COM(2012) 060, Иновации за устойчив растеж: биоикономика за Европа

²⁰ COM (2018) 673 final Устойчива биоикономика за Европа: укрепване на връзката между икономиката, обществото и околната среда Актуализирана стратегия на ЕС за биоикономиката

²¹ COM (2022) 283 final Европейската политика за биоикономиката: равностетка и бъдещо развитие

²² Съвет на Европейския съюз, Заключения относно възможностите на биоикономиката в контекста на настоящите предизвикателства със специален акцент върху селските райони, 2023 г.

²³ Официален вестник, ОВ С 400 I, 2024 г., стр. 1

така резолюцията на Европейския парламент относно бъдещето на биотехнологиите и биопроизводството в ЕС от юли 2025 г.²⁴.

Визия: Европейската биоикономика през 2040 г.

До 2040 г. устойчивите материали и продукти на биологична основа, като строителни материали, биохимични продукти, текстилни изделия, торове и продукти за растителна защита, както и пластмаси, ще са навлезли навсякъде в ЕС. Те предлагат алтернативи на изкопаемите горива и създават нови, стабилни потоци приходи в селските, крайбрежните и промишлените региони в цяла Европа. Устойчивото подобрение на добивите подкрепя издръжливи земеделски и хранителни системи, стъпващи на управление, основано на знанието. Навсякъде в континента действат интегрирани биорафинерии и авангардни съоръжения за ферментация, като превръщат най-различни суровини в продукти с висока стойност.

Това разрастване на европейската биоикономика се дължи на биотехнологиите, които — стимулирани от законодателните актове в областта на биотехнологиите — се превръщат в двигателя, който прави биотехнологичните решения достъпни, конкурентоспособни и приложими в промишлен мащаб.

Революционните открития в биотехнологиите и биопроизводството правят биотехнологичните решения конкурентоспособни от гледна точка на разходите и годни за мащабиране. Уменията, сигурността на инвестициите и надеждните доставки на биомаса са основата, на която стъпва промишленото внедряване.

Биоикономиката дава възможност на Европа да мобилизира собствения си потенциал — плодородни обработваеми земи, устойчиво управлявани гори и океани в добро състояние — за да предложи просперитет, икономическа и продоволствена сигурност, и устойчивост на въздействие. Селското и горското стопанство, съчетани с по-интелигентно използване на морските ресурси, гарантират, че Европа може да задоволява по-голямата част от нуждите си от биомаса чрез устойчиво вътрешно производство. Стратегическата употреба на странични продукти и остатъци прави използването на ресурсите по-ефективно, като едновременно с това укрепва позицията на ЕС на световните пазари.

В световен мащаб Европа е водещ партньор и износител на устойчиви технологии и материали на биологична основа, както и на ноу-хау. ЕС навлиза на нови пазари посредством справедливи и устойчиви стратегически партньорства и търговски споразумения. ЕС участва активно в международни форуми, като Организацията на ООН за прехрана и земеделие (ФАО) и Световната търговска организация (СТО), като се застъпва за справедлива световна биоикономика, основана на правила.

²⁴ Европейски парламент, Резолюция относно бъдещето на сектора на биотехнологиите и биопроизводството в ЕС: използване на научните изследвания, стимулиране на иновациите и повишаване на конкурентоспособността, 2025 г. Комитетът на регионите и Европейският икономически и социален комитет също излязоха със становища относно биоикономиката.

1. МАЩАБИРАНЕ НА ИНОВАЦИИТЕ И ИНВЕСТИЦИИТЕ: ОТ ЛАБОРАТОРИЯТА ДО ВНЕДРЯВАНЕТО

През последното десетилетие станахме свидетели на потенциала на **мащабните иновации в биоикономиката**. В сектори като химикалите, фармацевцията, пластмасите, строителството и текстилните изделия добавената стойност от новите материали на биологична основа бързо нараства²⁵. Международната конкуренция, особено от страна на Съединените щати и Китай, както и продължаващите пречки пред единния пазар обаче забавят внедряването и рискуват да пренасочат иновациите към пазари извън ЕС.

За да ускорим прехода от потенциал към внедряване, трябва да премахнем съществуващите пречки и да увеличим инвестициите и подкрепата за използването на тези технологии с обещания за извличане на максимална добавена стойност от ограничените ресурси.

1.1. Премахване на пречките:

рационализиране на изискванията и улесняване на влизането на пазара

Сложната нормативна уредба остава основно предизвикателство пред биоикономиката. Влизането на биоикономиката на пазара често се забавя поради липса на яснота относно начина за класифициране на нови биопродукти, които не отговарят напълно на съществуващите нормативно признати категории²⁶. Утежнена от различаващите се национални правила и тълкувания в различните държави членки, тази сложност води до фрагментиране на пазара, което увеличава разходите за извършване на стопанска дейност, особено за МСП.

За да се гарантира, че ЕС предлага предвидима и благоприятна среда за биотехнологични иновации, като в същото време запазва стандартите за безопасност на ЕС, Комисията възнамерява да опрости нормативните изисквания и да ускори разрешаването на продукти чрез **законодателните актове на ЕС в областта на биотехнологиите**. Законодателните актове в областта на биотехнологиите ще въведат секторни и хоризонтални способстващи фактори, например експериментални регулаторни лаборатории, ускорени процедури за издаване на разрешения за промишлена употреба на микробни разтвори в биоикономиката и рационализирано разрешаване на биопроизводствени проекти.

От решаващо значение са бързите и пропорционални оценки на риска, свързан с нови биотехнологични решения. Днес такива оценки се извършват от Европейския орган за безопасност на храните, Европейската агенция по химикали и Европейската агенция по лекарствата. Техният експертен опит е изключително важен, обаче новаторите доста често се сблъскват с разпокъсани и продължителни процедури, особено когато новите биотехнологични решения не отговарят напълно на съществуващите нормативно признати категории.

Комисията ще създаде **европейски форум на регулаторите и новаторите в областта на биоикономиката** като структурирано пространство за обмен на най-

²⁵ Lasarte-López, J., M'barek, R. (2025). The EU bioeconomy at a glance: Focus on economic value added, employment and innovation („Кратък преглед на биоикономиката на ЕС: фокус върху икономическата добавена стойност, заетостта и иновациите“). Европейска комисия, Севиля, 2025 г. JRC143759

²⁶ Европейска агенция по химикали (ECHA), Bio-Based Chemicals in REACH („Химикали на биологична основа в REACH“), 2023 г.

добри практики, свързани с оценките на риска на нови биотехнологични решения, ще наблюдава напредъка и ще участва в началните обсъждания с дружества, разработващи нови биотехнологични решения. Тя ще координира националните действия с действията на ЕС за ускоряване на издаването на разрешения за нови участници и за премахване на пречките.

Отделно от форума, съществува необходимост **одобренията да станат по-бързи, по-ясни и по-лесни**. Комисията ще предостави насоки за това как се класифицират нови продукти на биологична основа и ще създаде единен онлайн портал, така че дружествата да подават информацията само веднъж. За оценките на риска ще се установи по-добра координация между различните агенции на ЕС, за да се избегне дублирането и да се намали времето за чакане.

Комисията ще направи **техническата подкрепа достъпна за МСП, разширяващи производството на иновативни продукти на биологична основа, с цел да се ускори процесът по издаване на разрешения, като едновременно с това се запазят високите стандарти за безопасност**. По-специално Комисията ще подкрепя МСП, които разработват иновативни продукти на основата на авангардна ферментация, включително за храни и фуражи.

За да се засили нормативната гъвкавост и да се позволи на новаторите в биоикономиката да разработват и изпитват нови идеи, както и за да се събират доказателства и да се гарантира, че нормативната уредба продължава да подкрепя иновациите, Комисията ще **насърчава използването на тестови среди**, като експериментални регулаторни лаборатории в биоикономиката, включително в контекста на предстоящия законодателен акт на ЕС в областта на иновациите.

Биотехнологиите и биопроизводството също ще се възползват от по-ясните и по-последователни стандарти, които подкрепят навлизането на пазара. С цел запазване на конкурентоспособността в тези сложни и бързо развиващи се области Комисията ще ускори разработването на стандарти и инструменти за измерване в областта на биоикономиката. Тя ще засили инвестициите си съгласно текущата МФР в преднормативни дейности, като ще разработва, изпитва и валидира стратегически предварителни стандарти, включително такива, свързани с данни, в реални условия.

Съгласно **Регламента за строителните продукти** съществените характеристики, свързани с реакцията и устойчивостта на огън, вече се прилагат по отношение на всички строителни продукти, когато това е целесъобразно, и съответно производителите трябва да декларират експлоатационните показатели. Поради различаващите се национални практики при все още нехармонизираните строителни продукти на биологична основа продължава да има дублиране. В търсене на решения на тези несъответствия Комисията ще работи с държавите членки, промишлеността и органите по стандартизация в посока приоритизиране на разработването и преразглеждането на съответните хармонизирани стандарти в рамките на РСП (като през 2026 г. ще приеме искания за стандартизация за врати и прозорци, конструктивни продукти/елементи от дървесина и спомагателни средства за тях, дървесни плочи и елементи, продукти за топлоизолация). Тази работа ще гарантира, че съществуващите методи за изпитване и подходи за класифициране в ЕС могат да бъдат прилагани по хармонизиран начин за продукти от дървесина и други биопродукти при пълно зачитане на националната компетентност в областта на изискванията за пожарна безопасност на равнище сграда.

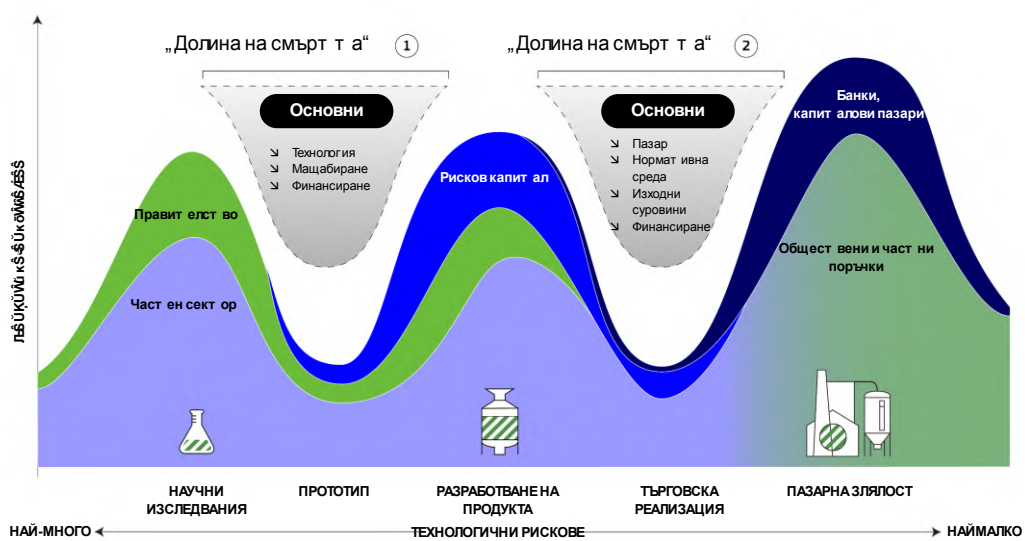
В сравнение с алтернативите на основата на изкопаеми горива продуктите на биологична основа могат да донесат ползи за околната среда, които не винаги се забелязват от потребителите. Извършващият се в момента преглед на методите за определяне на **продуктовия отпечатък върху околната среда (ПООС)** ще подобри начина, по който материалите, химикалите и продуктите на биологична основа се оценяват и сравняват. Това включва засилване на отчитането на биогенните въглеродни емисии, добавяне на показатели за биоразнообразие и микропластмаси, както и усъвършенстване на методите за оценка на кръговостта. Той ще събере също така по-висококачествени данни за подкрепа на прозрачни и достоверни оценки.

1.2 Стимулиране на иновациите и инвестициите

Технологиите на биологична основа и промишлените биотехнологии са капиталоемки и изискват значителни първоначални инвестиции в научноизследователска и развойна дейност, демонстрации и производствена инфраструктура. Въпреки подкрепата по линия на фондовете и инструментите на ЕС за намаляване на свързания с иновациите и инвестициите риск възможностите за финансиране остават недостатъчни за стартиращи и мащабиращи се предприятия в областта на биоикономиката по пътя от лабораторното откритие към пазарното внедряване. Те се сблъскват с две „долини на смъртта“:

Първата се появява между демонстрацията и първото търговско производство, когато технологиите трябва да докажат своята техническа и икономическа жизнеспособност. Високите капиталови нужди и предполагаемите пазарни рискове могат да отблъснат частното финансиране на този етап. Втората „долина на смъртта“ се появява след първоначалното влизане на пазара, когато предприятията търсят начини да преминат към промишлено производство. Тук предизвикателството е преминаването към промишлен мащаб, което изисква значителен капитал за разширяване и сигурно потребление в дългосрочен план.

Фигура 2: Две долини на смъртта по пътя към мащабирането на биоикономиката в Европа

Източник: Графика на Европейската комисия, основана на резултатите от обществената консултация и на собствен анализ

Европейската стратегия за биологичните науки и Стратегията на ЕС за стартиращите и мащабиращите се предприятия предоставят рамката за ускоряване на иновациите, подобряване на достъпа до пазара и подкрепа на мащабирането, като гарантират, че устойчивостта и конкурентоспособността вървят ръка за ръка. Тя следва да бъде допълнена от редица мерки, специално насочени към инвестициите и иновациите в биоикономиката, с конкретен фокус върху по-късните етапи по пътя към мащабиране.

Намаляване на риска, свързан с инвестициите, с цел мащабиране на иновациите

От ключово значение, за да се даде възможност на предприятията да финансират мащабирането на иновациите, е да се намалят инвестиционните рискове, да се мобилизира смесено финансиране и да се засили финансовата жизнеспособност на революционните решения. Достъпът както до ранно, така и до по-късно рисково финансиране следва да бъде улеснен на равнище ЕС и на национално равнище, като се наблегне специално на привличането на инвеститори фокусирани върху биоикономиката и на фондове, мотивирани от въздействието, които могат да подкрепят дългосрочни капиталоемки проекти, в съответствие с приложимите правила за държавна помощ. Специално внимание следва да се обърне на това финансирането да бъде съобразено с нуждите на МСП и с равнищата на технологична готовност.

В предложението на Комисията за **следващата многогодишна финансова рамка** (МФР 2028—2034 г.) финансирането за биоикономиката се увеличава чрез **Европейския фонд за конкурентоспособност (ЕФК)** и политическия компонент здравеопазване, биотехнологии, селско стопанство и биоикономика на рамковата програма „**Хоризонт Европа**“. Това ще мобилизира финансиране за научни изследвания и иновации, мащабни инвестиции по цялата верига за създаване на стойност, включително устойчиво стопанисване на земята, и ще намали рисковете, свързани с промишленото внедряване, като запълни празнотите между научните изследвания, иновациите и мащабирането на пазара.

Дотогава нуждите на биоикономиката могат да се покриват от програмите по текущата МФР. Тези мерки трябва да бъдат приложени напълно, като се вземат предвид също така препоръките на групата на ЕИБ, сред които са разработване на програма за насърчаване на биоикономиката, разчитане на водещите заявления за безвъзмездни средства по линия на съвместното предприятие „Кръгова биотехнологична Европа“ (СП-КБЕ) и увеличаване на гъвкавостта в проектната подкрепа (напр. високорискови инвестиции в предприятия в ранна фаза)²⁷. **Общата селскостопанска политика (ОСП)** предлага различни модели за кооперативни инвестиции в процеси на преработка отдолу нагоре и маркетинг на нови вериги за създаване на стойност, които създават стойност от неоползотворена биомаса, и в свързване на първичното производство с промишлените инвестиции, като по този начин допринася за растежа и заетостта в селските райони. HERA Invest оказва подкрепа на МСП и стартиращи предприятия с инвестиции в ММП²⁸ в намирането на решения за намаляване и предотвратяване на рисковете за здравето, за които при необходимост биха могли да се използват ресурси и технологии на биологична

²⁷ Група на ЕИБ, Scaling up Europe's Bio-based industries („Мащабиране на биотехнологичните производства в Европа“), 2025 г.

²⁸ Медицински мерки за противодействие (ММП)

основа. **InvestEU Blue Economy** е инструмент за смесено финансиране, който подкрепя рисковия капитал и частните инвестиции в синята биоикономика.

Считано от 2026 г., Комисията ще подобри достъпа до финансиране и свързаните с това услуги за стартиращи и мащабиращи се предприятия в биоикономиката чрез **фонда „Scale-up Europe“** и други **инструменти на Европейския съвет по иновациите**, в тясно сътрудничество с ЕИБ, други финансови участници и национални и регионални заинтересовани страни.

От 2026 г. Комисията ще работи с предприятията и заинтересованите страни по прегледа на **СП-КБЕ** и по определянето на най-ефективната форма на сътрудничество за следващата МФР, която ще гарантира въздействие и ефективност спрямо разходите.

За да **привлече частни инвеститори**, Комисията ще установи финансови инструменти, на които да стъпят успешните практики, като **Европейския фонд за кръгова биоикономика (ESBF)**, чрез ЕИБ и националните насърчителни банки. Също така Комисията ще търси начини да се гарантира, че устойчивото биопроизводство и другите дейности на биологична основа ще получат полагащото им се признание в предстоящите преразглеждания на делегираните актове за таксономията на ЕС, за да се подобри сигурността на инвестициите.

За да свърже всички тези инструменти, Комисията ще създаде **група за разгръщане на инвестициите в биоикономиката**, която ще се занимава с финансиране и инвестиции и ще обединява финансирането за научни изследвания, демонстрации и мащабиране в целия ЕС и на национално равнище. Тази група, която ще свърже Комисията, групата на ЕИБ, националните насърчителни банки и частните инвеститори, ще създаде процедури за подходящи за финансиране проекти, ще споделя риска по-ефективно и ще привлича частен капитал. Този координиран подход следва да помогне за мобилизирането на публични и частни инвестиции през следващото десетилетие, особено за **уникални по рода си биорафинерии, авангардни съоръжения за ферментация и производство на материали на биологична основа**.

Подкрепа за разпространението на технологии, пилотни проекти и демонстрации

Ограниченият достъп до инфраструктура за пилотно изграждане и мащабиране е друго сериозно препятствие пред стартиращите и мащабиращите се предприятия в областта на биоикономиката. Комисията ще подкрепи подобряването на достъпа до такива инфраструктури, като стъпи на съществуващите взаимодействия между програмите на ЕС, каквито са партньорствата между **Green Assist** и **мрежата „Enterprise Europe“**.

Комисията работи съвместно с държавите членки по съгласуването на инвестиционните приоритети в биоикономиката и по координирането на механизмите за подкрепа на ЕС с националните проекти, включително във връзка с важни проекти от общоевропейски интерес (ВПОИ). **Съвместният европейски форум за ВПОИ (JEF-IPCEI)** прави преглед на веригата за създаване на стойност, свързана с биотехнологиите и биопроизводството, за да идентифицира потенциални проекти. Държавите членки могат да разработят мерки за подпомагане на ВПОИ за научни изследвания и развитие на значими иновации и за първото промишлено

внедряване на технологии от решаващо значение за чистия преход, или на важни инфраструктурни проекти.

2. РАЗВИВАНЕ НА ВОДЕЩИ ПАЗАРИ ЗА МАТЕРИАЛИ И ТЕХНОЛОГИИ

Откриването и укрепването на водещи пазари, където биотехнологичните решения са с предвидими условия на търсене, може да създаде тласък за частните инвестиции и възможности за мащабиране. Предимство следва да получат сектори, в които биотехнологичните решения носят най-висока добавена стойност и които са на крачка от пазарното внедряване или вече са на етап промишлена зрялост, стъпвайки на съществуващи вериги за създаване на стойност, за да се гарантира допълнителна ефективност на ресурсите, по-бързо навлизане и видимо икономическо въздействие при извличане на максимална полза от европейските ресурси на биомаса като основа за свързаните с биоикономиката пазари. През 2022 г. биомасата в Европа се е използвала предимно за: фуражи (38 %), енергия (29 %), материали (24 %) и храни (9 %). През последните десет години използването на биомаса за производство на енергия се е увеличило с 14 %, а използването за материали се е увеличило с 11 %²⁹. Биоенергията продължава да играе роля в енергийната сигурност, особено ако използва остатъци, не увеличава замърсяването на водите и въздуха и допълва други възобновяеми енергийни източници.

2.1. Ефективно използване на биомасата

Ефективно използване на биомасата означава насочването ѝ към приложения с по-висока стойност и намаляването на натиска върху екосистемите при отчитане на местните условия и пазарните реалности:

- продоволствена и хранителна сигурност при едновременно поддържане и подобряване на екосистемните услуги;
- когато е възможно, биомасата следва да се използва за продукти и материали с по-висока стойност, които съхраняват въглерода по-дълго и заместват материалите на основата на изкопаеми горива;
- остатъчните и вторичните потоци могат да бъдат използвани за енергия, особено при липса на алтернативни решения за декарбонизация или когато това гарантира енергийната сигурност и достъпността на енергията.

Сред релевантните фактори при оценката на най-ефективния път, който да се използва в политиките и инвестиционните решения, се нареждат качеството на биомасата; видът на суровината (първична или вторична); наличието на биомасата във времето; алтернативните пътища за предоставяне на същата услуга при отчитане на устойчивостта, въздействието върху околната среда и кръговостта; инфраструктурният и преработвателният капацитет; и местният контекст.

В бъдеще стратегическите планове на ОСП, националните планове в областта на енергетиката и климата, политиката на сближаване и националните или регионалните стратегии за биоикономиката следва да подкрепят ефективното и подходящо използване на биомасата. Този подход е в пълно съответствие с рамката

²⁹ JRC policy brief, Biomass supply and demand in the EU 2012-2022 (обзор на JRC на политиките „Предлагане и търсене на биомаса в ЕС в периода 2012—2022 г.“)

за държавни помощи „Пакт за чиста промишленост“, която насърчава държавите членки да гарантират, че проектите и дейностите, получаващи държавна помощ, допринасят във възможно най-голяма степен за кръговата икономика. За да подкрепи държавите членки и пазарните участници, Комисията ще подобри прозрачността на потоците биомаса съгласно съществуващите механизми за докладване и мониторинг и ще сподели практически примери и подходи чрез **Центъра за знания в областта на биоикономиката**. Тази работа ще включва последователна и всеобхватна оценка на въздействието върху околната среда и компромисите от гледна точка на целия жизнен цикъл³⁰, както и на икономическия потенциал чрез подход, обхващащ всички елементи на системата, например чрез икономическо моделиране.

През 2026 г. Комисията ще разработи Пакета за енергиен съюз за следващото десетилетие, като ще вземе предвид опита, натрупан от прилагането на **Директивата за енергията от възобновяеми източници (ДЕВИ)**, включително нейните критерии за устойчивост и намаляване на емисиите на парникови газове, както и технологичния напредък в производството на енергия от възобновяеми източници. Освен това до 2027 г. Комисията ще публикува доклад, в съответствие с член 3, параграф 3 от ДЕВИ, относно въздействието на схемите за подпомагане на държавите членки за биомасата, включително върху биоразнообразието, климата и околната среда, както и относно евентуалните изкривявания на пазара.

Биогоривата ще продължат да играят роля в декарбонизацията на транспортния сектор, по-специално в авиацията и морския транспорт, както и в електрифицирането на превоза на тежки товари на дълги разстояния. Очаква се търсенето да нарасне, считано от 2025 г., отчасти вследствие на инициативите ReFuelEU — сектор „Авиация“ и FuelEU — сектор „Морски транспорт“. Наличието на устойчива биомаса — използвана най-ефективно в сектори, чиито емисии трудно могат да се намалят — обаче остава ограничена. Както е посочено в Плана за инвестиции за устойчив транспорт, настоящата стратегия ще подкрепи съгласувана, кръгова и устойчива верига за създаване на стойност за тези цели.

2.2. Способстващи фактори за свързаните с биоикономиката водещи пазари във всички сектори: обществени поръчки и доброволни стопански съюзи

Обществените поръчки могат да помогнат за създаването на начално търсене за иновативни материали и решения. В предстоящото преразглеждане на директивите за обществените поръчки ще се търсят, наред с другото, начини за по-нататъшно насърчаване и улесняване на обществените поръчки за биотехнологични решения. Освен това Комисията ще **подкрепя публичните купувачи, склонни да обмислят биотехнологични решения, при съответните процедури за възлагане на обществени поръчки.**

Доброволните стопански инициативи могат да помогнат за създаването на по-ясни сигнали за търсенето и за намаляването на несигурността на инвестициите, особено за уникални по рода си производствени съоръжения. Те допълват опростяването на

³⁰ SINKKO, T., CASONATO, C., VALENZANO, A., WIERZGALA, P. и LISTORTI, G., Substituting conventional products with bioeconomy innovations: analysis of potential environmental impacts using a Life Cycle Assessment perspective („Замяна на конвенционалните продукти с иновации в областта на биоикономиката: анализ на потенциалните въздействия върху околната среда чрез оценка от гледна точка на целия жизнен цикъл“), Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург, 2025 г., JRC142832

нормативната уредба и инструментите за финансиране, като напасват пазарните очаквания и подобряват координацията в цялата верига за създаване на стойност.

Комисията ще разработи **пилотен проект относно биоикономиката съгласно инструмента за координация на конкурентоспособността (ИКК)**, в съответствие с компаса за конкурентоспособността. Целта на този проект съгласно ИКК е да **създаде необходимото търсене**, което ще ускори готовността на промишлеността да използва материали на биологична основа, като едновременно с това се отчете ролята на производителите на първична биомаса във веригата за създаване на стойност и се гарантира достъпът на **стартиращите предприятия до необходимите демонстрационни съоръжения**, където да изпитват своите нови продукти. За тази цел проектът ще подкрепи създаването на Алианса за биотехнологична Европа (АБЕ) — **доброволен корпоративен съюз**, който би могъл да осигури надеждно и предвидимо търсене на материали и продукти на биологична основа, така че да успокои тревогите на частните инвеститори, свързани с техните инвестиции в съоръжения с високи капиталови разходи, и да гарантира необходимите **споразумения за дългосрочно изкупуване**. Пилотният проект относно биоикономиката съгласно ИКК би могъл да насърчи също така създаването на **нови демонстрационни инфраструктурни съоръжения за биопроизводство** (равнище на технологична готовност 5—7), които да дават възможност на стартиращи и иновативни предприятия да изпитват жизнеспособността на нови прототипи и продукти. **Алиансът за биотехнологична Европа (АБЕ)** ще обедини предприятия от ЕС, поели ангажимента да закупят съвместно материали, продукти и приложения на биологична основа на стойност 10 милиарда евро до 2030 г. С разработването на практични инструменти за смесено финансиране, съобразени със спецификите на различните биоикономически сектори, ЕС може да помогне за повишаването на доверието на инвеститорите в етапите на мащабиране, включително за МСП и регионалните производители.

В **насоките на Комисията относно споразуменията за хоризонтално сътрудничество** са включени общи принципи и конкретни примери как споразуменията за устойчивост могат да се приведат в съответствие с правилата на ЕС в областта на конкуренцията. Когато предприятията търсят информация за моделите на сътрудничество, Комисията може да предостави допълнителни персонализирани насоки съгласно условията, посочени в **Известието за неофициални насоки**.

2.3. Водещи пазари за материали

При материалите на биологична основа често е трудно да се постигнат икономии от мащаба, което води до по-високи производствени разходи, а оттам и до по-ниско търсене, което пък ограничава растежа и инвестициите. Подобни предизвикателства се наблюдават на почти всички пазари за биоматериали и технологии: ценова конкуренция с алтернативи на основата на изкопаеми горива, рискове, свързани с доставката на суровини, слабо пазарно търсене, ниски икономии от мащаба и по-дълги срокове за издаване на разрешения.

Следните водещи пазари бяха идентифицирани като пазари с висок потенциал да преодолеят тези предизвикателства чрез целенасочени инициативи и да доведат до **разрастване на биоикономиката**.

Пластмасите и полимерите, както и влакнестите опаковъчни материали на биологична основа могат да заместят материалите на основата на изкопаеми горива, като предложат алтернативи, произведени от възобновяеми източници на биомаса (напр. нишесте, лигнин или водорасли). Те се използват все по-често в опаковки, автомобилни части и промишлени съоръжения, а експлоатационните им показатели се подобряват чрез текущи изследвания и иновации, включително цифров и подпомогнато от ИИ проектиране на материалите.³¹

Ползи:

- **по-нисък въглероден отпечатък** в сравнение с конвенционалните пластмаси (зависими от полимерите);
- потенциал за **намаляване на зависимостта от внос** на ключови химически суровини;
- подкрепа за **създаването на нова стойност**, когато се използва биомаса от местни източници;
- разработване на нови приложения за **биоразградими пластмаси**.

Мерки в подкрепа на търсенето и инвестициите:

Съгласно **Регламента относно опаковките и отпадъците от опаковки**, Комисията ще:

- подкрепи признаването и приемането на **пластмаси на биологична основа и нови материали** в допълнение към **целите за рециклирано съдържание**, като осигури съгласуван подход в различните приложения;
- направи оценка дали възприети в целия ЕС определения са подходящи за **сертифицирането и мащабирането на полимери на биологична основа**.

Текстилните изделия от влакна и тъкани на биологична основа, включително естествени влакна (памук, лен, коноп и вълна) и изкуствени целулозни влакна (ИЦВ) от устойчиво управлявани гори, могат да се превърнат в надежден и проследим източник на целулоза за тези влакна и да подкрепят регионалните вериги за създаване на стойност.

Ползи:

- **суровини от възобновяеми източници** с установен европейски производствен капацитет;
- възможност за поддържане на **проследими и регионално базирани вериги за доставки**;
- предотвратяване на изпускането на микропластмаса в околната среда;
- повишаване на търсенето на текстилни влакна с по-малко въздействие върху околната среда;
- потенциал за **запазване на по-висока стойност**, включително в селските

³¹ [Towards a circular economy: biopolymers by machine learning](#) („Към кръгова икономика: биополимери чрез машинно обучение“), изтеглен: 18.10.2025 г.

райони.

Мерки в подкрепа на търсенето и инвестициите:

- **Регламентът за екопроектирането на устойчиви продукти (РЕУП)** ще въведе изисквания за експлоатационните показатели и **трайността на текстилните изделия**, включително изработени от влакна на биологична основа.
- При преразглеждането на методите за определяне на **напродуктовия отпечатък върху околната среда (ПООС)** ще се вземат предвид **индикатори**, отговарящи на експлоатационните показатели на влакната, отделянето на микрофибри и екологичния отпечатък, което ще помогне на потребителите да разберат ползите от използването на материали като текстилни изделия на биологична основа.
- **Фокус група в рамките на мрежата по ОСП** ще проучи как може да се увеличат капацитетът на ЕС за преработка на вълна и диверсифицирането на доходите на земеделските стопани.

Химикалите на биологична основа се извличат от **възобновяеми биологични ресурси**, като растения, дървесина, водорасли и селскостопански остатъци, и се използват в различни сектори, включително секторите фармацевтика, храни и напитки, текстилни изделия, продукти за лична хигиена, а също и промишлени приложения.

Ползи:

- **30—50 % по-ниски емисии от процеса** (в зависимост от избрания път);
- **микробните и ензимните процеси** могат да поддържат производство с по-нисък разход на енергия;
- възможности за **заместване на нефтохимичните суровини и за намаляване на зависимостта от внос.**

Мерки в подкрепа на търсенето и инвестициите:

Комисията ще:

- подкрепи мащабирането на промишлени биотехнологии за производство на химикали на биологична основа;
- стимулира търсенето и производството на химикали на биологична основа, като евентуалното въвеждане на изисквания за съдържание на химикали на биологична основа за определени продукти, пуснати на единния пазар на ЕС.

Строителните продукти на биологична основа включват дървесина и други възобновяеми материали като коноп, слама, мицел и композитни материали на базата на влакна. Строителният сектор е отговорен за **над 35 %** от генерираните отпадъци в ЕС и за **5—12 %** от общите национални емисии на парникови газове³².

³² [Buildings and construction — Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs](#) („Сгради и строителство — Вътрешен пазар, промишленост, предприемачество и МСП“)

Използването на продукти на биологична основа може да помогне за намаляването на въглеродните емисии и енергопотреблението³³ в сградите с **около 40 %**³⁴.

Ползи:

- **по-ниски въглеродни емисии и енергопотребление;**
- **дългосрочно съхранение на въглерод** в сградите;
- **диверсификация** на веригите за доставки на материали;
- подкрепа за **регионални екосистеми** за преработка.

Мерки в подкрепа на търсенето и инвестициите:

Съгласно преработения **Регламент за строителните продукти (РСП)**, Комисията ще:

- продължи работата по **стандартизация** за строителни продукти на биологична основа и ще осигури **стандарт**, позволяващи обективно сравнение между конвенционалните и иновативните материали, като отвори и разшири пазара на ЕС за строителни продукти на биологична основа;
- за нови, все още нестандартизирани строителни продукти на биологична основа бъдещите стандарти ще гарантират, че техните експлоатационни показатели, включително поведението им при пожар, могат да бъдат директно сравнявани с подобни продукти, изработени от други материали, което ще подобри тяхната конкурентоспособност и движението им в рамките на единния пазар.

За да стимулира навлизането на пазара, Комисията ще:

- подкрепи индустриализираното и модулното строителство, използващо устойчиви материали на биологична основа, като допринесе за работата по стандартизация, моделите за обществени поръчки и референтните проекти съгласно Стратегията за строителството (2026 г.);
- подкрепи оценката на емисиите на парникови газове на сградите през целия им жизнен цикъл съгласно **Директивата относно енергийните характеристики на сградите**;
- разработи методика за сертифициране на дълготрайното съхранение на биогенен въглерод в сградите съгласно **сертификационната рамка за поглъщане на въглерод и въглеродно земеделие (ПВВЗ)**.

Новият европейски Баухаус (НЕБ) ще продължи да:

- **подкрепя демонстрационни проекти** (напр. ремонти на училища, социални жилища, интериори на обществени сгради);
- **свързва дизайнери, архитекти, производители, строители, градове и органи,**

³³ [BIOBUILD Project — Thermal Solutions for Green Buildings](#) („Проект BIOBUILD — Термични решения за зелени сгради“)

³⁴ [Paving the way for lowering embodied carbon emissions in the building and construction sector | Clean Technologies and Environmental Policy](#) („Проправяне на пътя за намаляване на свързаните със строителния сектор въглеродни емисии | Чисти технологии и политика в областта на околната среда“)

- управляващи средства от ЕС и от национални и регионални фондове;
- подобрява приемането от пазара и видимостта.

Академията НЕБ ще:

- подкрепя **натрупването на знания и умения** за строителство на биологична и естествена основа;
- предоставя целенасочена **подкрепа за МСП и иновативни екосистеми**;
- подкрепя **научните изследвания и иновациите**.

Торове и продукти за растителна защита на биологична основа. Продуктите за наторяване на биологична основа включват микроорганизми, рециклирани хранителни вещества и съединения на биологична основа, които подобряват плодородието на почвите и наличието на хранителни вещества. Продуктите за растителна защита на биологична основа включват микроорганизми и естествени вещества (като растителни екстракти и други вещества на биологична основа), които помагат да се управлява здравето на растенията. Торовете на биологична основа могат да намалят зависимостта от внос и въглеродния отпечатък, придавайки икономическа стойност на селскостопанските остатъци и местните органични отпадъци.

Ползи:

- **намалено използване на изкуствени вещества**;
- подпомагане на **функционирането на почвите** и на **ефективното използване на ресурсите**;
- даване на възможност за **кръгови вериги за създаване на стойност** чрез използване на странични продукти от земеделието и преработката;
- **намаляване на зависимостта от внос** на ключови суровини за селското стопанство; и
- предоставяне на **практични и адаптируеми варианти за земеделски стопанства** от различен мащаб.

Мерки в подкрепа на търсенето и инвестициите:

По-ясните пътища за получаване на разрешения и подобрената пазарна видимост биха могли да увеличат значително навлизането до 2040 г.

Сборният пакет от мерки за опростяване за химикалите ще рационализира процедурите за оценка за определени микроорганизми в продуктите за наторяване. А в предстоящия пакет за опростяване „Безопасност на храните и фуражите“ Комисията ще предложи мерки за ускоряване на пазарния достъп до биопестициди.

При оценката на **Регламента относно продуктите за наторяване** (който трябва да бъде приет до юли 2026 г.) Комисията ще проучи дали регламентът изпълнява целта си за насърчаване на използването на органични и оползотворени материали. Въз основа на оценката Комисията ще може да предложи целенасочени мерки (напр. специални насоки, общи платформи за данни или рационализирани оценки на риска за микробни щамове).

Чрез **мрежата по ОСП на ЕС** Комисията ще подкрепи обмена на знания и кръговото използване на хранителни вещества; и ще повиши **осведомеността и практическото навлизане** сред земеделските стопани и консултантите. Освен това Делегираният акт относно **RENURE** (оползотворен азот от оборски тор) предоставя възможност за използване на **преработен оборски тор** при определени условия.

2.4 Водещи пазари за технологии

Технологиите на биологична основа са от ключово значение за разрастването на биоикономиката и разширяването на промишлената база на Европа. Те позволяват преобразуването на първична и вторична биомаса в материали, химикали, горива и други приложения с висока стойност.

Биорафинериите преобразуват биомасата — включително дървесна биомаса, селскостопански остатъци, биологични отпадъци и странични потоци от преработката — в широка гама продукти, като хранителни съставки, фуражи, биогорива, биохимикали и биоматериали³⁵. Биорафинериите могат да произвеждат и алтернативи на важни суровини, като аноди на биологична основа, които се използват в батериите. За тях често се изискват значителни капиталови инвестиции и координирано планиране за суровини и инфраструктура. Засилената промишлена симбиоза може да оптимизира използването на суровини във всички сектори, да стабилизира доставките на производствени ресурси, да намали отпадъците и производствените разходи и да подпомогне промишлените клъстери.

При **авангардната ферментация** се използват иновативни, високоефективни микроорганизми за преобразуването на източниците на въглерод като остатъчни захари и друга вторична биомаса в съединения с висока добавена стойност.

Ако бъде развито, **трайното съхранение на биогенен въглерод** може да подкрепи лидерската позиция на Европа в сферата на промишлените технологии с нулеви нетни емисии; да допълни веригата за създаване на стойност за материалите на биологична основа чрез дългосрочно съхранение на въглерод; и да осигури CO₂ суровини за промишлени процеси, които изискват въглерод.

Мерки в подкрепа на търсенето и инвестициите:

Комисията и групата на ЕИБ ще продължат да използват инструменти за смесено финансиране, за да ускорят изграждането на уникални по рода си биорафинерии, и ще засилят подходите за намаляване на риска, за да привлекат повече частен капитал. За да подкрепи създаването на силни регионални клъстери, Комисията ще улесни развитието на долини на промишлена симбиоза, които да координират планирането на суровини, инфраструктура и инвестиции на териториално равнище.

За да помогне за разрастването на предприятия, използващи ферментация, Комисията ще подобри достъпа на МСП и мащабирането до пилотна и демонстрационна инфраструктура и когато е уместно — ще засили координацията на процесите по издаване на разрешения.

³⁵ EU biorefinery outlook to 2030 („Перспективите пред биорафинериите в ЕС до 2030 г.“) — Служба за публикации на ЕС

Що се отнася до улавянето, използването и съхранението (УИС) на биогенен въглерод, в прегледа на СТЕ на ЕС ще се разгледат потенциалните пътища за признаване на трайното поглъщане на биогенен въглерод, сертифицирано съгласно ПБВЗ, а Фондът за иновации ще продължи да подкрепя проекти за УИС на биогенен въглерод годни за мащабиране.

3. ОСИГУРЯВАНЕ НА ДЪЛГОСРОЧНИ ПЕРСПЕКТИВИ ЗА БИОИКОНОМИКАТА: ДОБИВАНА ПО УСТОЙЧИВ НАЧИН БИОМАСА

ЕС е до голяма степен самодостатъчен, що се отнася до доставките на биомаса (около 90 %) ³⁶. Той разполага със средствата да остане такъв, при условие че се прилагат съгласувани дългосрочни мерки, които да поддържат производствения капацитет, здравето на екосистемите и устойчивостта на ресурсите във времето.

3.1. Намаляване на нуждата от първична биомаса: използване на вторичните суровини и кръговост

Кръговостта трябва да се превърне в основен принцип на европейската биоикономика. Ако поддържа материалите в продуктивна годност по-дълго и използва остатъците и страничните продукти по-добре, ЕС може да подкрепи ефективното използване на ресурсите и да облекчи натиска върху първичните производствени системи. При коефициент на кръговост 11,8 % от 2015 г. насам ³⁷ едно по-широко навлизане на вторичните потоци биомаса ще предложи възможности за нови кръгови стопански модели. **По-кръговата биоикономика започва на местно равнище.** Когато страничните продукти и остатъците започнат да се превръщат в нови ресурси, те създават стойност близо до мястото, където се образуват, и помагат на общностите да станат по-самостоятелни. Много региони вече показват как предприятията и промишлеността, включително МСП и първичните производители, превръщат отпадъците в суровини, топлина или торове. Най-важното обаче е да има **добре функциониращ единен пазар на ЕС за вторична биомаса** ³⁸. Ако пазарните сигнали и капацитетът за преработка станат по-ясни, конкурентоспособността на вторичните потоци ще се подобри. В мерките относно водещите пазари, които Комисията ще приеме за текстилните изделия и мебелите съгласно Регламента за екопроектирането на устойчиви продукти (РЕУП) (вж. раздел 2), ще се определят и изисквания за експлоатационни показатели и информация, като целта е да се **увеличат дълготрайността, възможността за многократно употреба и рециклиране**, включително за продукти, произведени от биологични ресурси. Подобен подход ще бъде възприет и по отношение на екомаркировката на ЕС.

Биологичните отпадъци все още не се използват в достатъчна степен. Комисията ще подкрепи тяхното събиране и оползотворяване, включително чрез предстоящия законодателен акт за кръговата икономика, производството на биогаз

³⁶ JRC, EU Biomass supply, uses, governance and regenerative actions („Действия в областта на доставките, използването, управлението и регенерирането на биомаса в ЕС“), 2025 г.

³⁷ [Monitoring framework - Circular economy - Eurostat](#) (Рамка за наблюдение — Кръгова икономика — Евростат)

³⁸ Вторичната биомаса включва биомаса от странични продукти или странични потоци от процеси за производство на продукти, биологични отпадъци, отпадъци от животински произход, оползотворени рециклирана дървесина, хартия и картон и всяка друга биомаса, оползотворена от излезли от употреба продукти на биологична основа.

и биометан и използването на ферментационни продукти като тор на биологична основа с тристранно споразумение. Когато е целесъобразно, ще се насърчава улавянето и използването на биогенен CO₂, за да се подобри ефективността на ресурсите.

Затварянето на цикъла на хранителните вещества е от съществено значение за екологичната и икономическата устойчивост на въздействие. Кръговото използване на оборски торове, включително чрез RENURE, може да намали зависимостта от изкуствени торове. Комисията ще насърчава азотната ефективност в системите на биоикономиката и ще работи за постигането на минималните цели за рециклиране и повторна употреба на фосфор, оползотворен от отпадъчни води и утайка.

3.2. Към силни и устойчиви екосистеми и вериги за създаване на стойност

Силата на европейската биоикономика зависи от здравето и устойчивостта на въздействие на естествената ѝ среда.

Разбирането за това колко биомаса може да се произвежда и добива, за да могат екосистемите да се възстановяват и да се поддържат стабилно въглеродно поглъщане в земеделския сектор, ще помогне да се гарантира, че растежът остава в рамките на пределните възможности на планетата и взема предвид целите на ЗПЗГС. Комисията ще продължи да използва научните доказателства, практическия опит и диалога с производителите и общностите, за да поддържа баланса между производството, възстановяването и защитата. Необходима е по-ясна картина на потенциала, който има устойчивата биомаса. Поради това Комисията ще засили моделирането и данните през **Центъра за знания в областта на биоикономиката** и ще използва тези доказателства, за да **насочва мерките от страната на търсенето.**

Много региони вече съчетават икономическото използване и грижите за околната среда — като възстановяват пресушени земи, намаляват риска от пожари или превръщат нискокачествената дървесина в нови продукти. Споделянето на този опит отвъд границите помага за по-бързото му усвояване. Тъй като много сектори разчитат на споделено хранене със суровини, Комисията ще **покани производители, преработватели и промишлени ползватели да обсъдят перспективите пред доставките, включително гъвкави култури с двойно предназначение**, и ще улесни подходите за мащабиране, комбиниращи производство и възстановяване, включително отглеждане на култури във влажни зони или оползотворяване на нискокачествена дървесина с цел създаване на нови източници на доходи и предотвратяване на горски пожари. Също така Комисията ще изгражда консенсус чрез доброволни подходи отдолу нагоре, включително доброволна система за сравнителни оценки на устойчивостта на земеделските стопанства и сътрудничество с държавите членки и с партньори като Forest Europe, ФАО и ИФАД, за да може устойчивото управление на горите да се засили по начин, признаващ регионалното разнообразие и дълговременните практики. Изграждането на консенсус ще бъде поддържано чрез **постоянно сътрудничество с държавите членки, изследователите и заинтересованите страни**, включително чрез общоевропейския процес **Forest Europe**. Биоикономиката ще разчита също и на **далновидност**. Ако се подобрят наблюдениято, предвиждането на климатичните и пазарните рискове и готовността за адаптиране, това ще помогне на европейските вериги за създаване на стойност да останат стабилни дори в несигурни времена. С

цел повишаване на устойчивостта на въздействие Комисията ще извърши **анализ на риска на веригите за доставки на биомаса** и ще подкрепи използването на свободно достъпните мониторингови данни на „Коперник“ за оценката на доставките на биомаса.

3.3. Първично снабдяване с биомаса

Първичното производство е мястото, където биоикономиката започва и където устойчивостта и конкурентоспособността могат да вървят ръка за ръка. Земеделските стопани, горските стопани и рибарите управляват живите ресурси на Европа, като балансират между производителност и грижа за земята и водата. Тяхната ежедневна работа е основата, на която стъпват продоволствената сигурност, възобновяемите материали и поминъкът в селските райони.

В **горите** устойчивото управление, адаптирано към местните особености, може да осигури дългосрочно снабдяване на промишлеността, като едновременно с това поддържа стабилно въглеродно поглъщане.

В **селското стопанство** кръговите и устойчивите подходи повишават плодородието на почвите и намаляват разходите. Настоящата и бъдещата ОСП ще подкрепят земеделските стопани, които прилагат иновации в областта на биоикономиката и практики за постигане на устойчивост и регенериране, диверсифицират източниците на доходи и влизат в сътрудничество с нововъзникващи вериги за създаване на стойност.

Водните ресурси също могат да допринесат за по-разнообразни и стабилни доставки на биомаса и едновременно с това да защитят уязвимите екосистеми. Насоките на ЕС за аквакултурите и инициативата на ЕС за водораслите подкрепят производството и оползотворяването на водорасли и двучерупчести, а с Пакта за океаните ще се постави началото на инициатива на ЕС за иновации в синята биоикономика, като целта ще е да се освободят недостатъчно използваните странични потоци на водна биомаса и да се разработят морски вериги за създаване на стойност, включително чрез оползотворяване на странични потоци като рибни обрезки или черупки.

Устойчивостта на водите е от съществено значение за биоикономиката. Интегрираното управление на водите, мерките за ефективност и оценките на климатичните рискове следва да се включат в инвестиционните решения при следване на подхода, установен в Стратегията за устойчивост на водните ресурси. Здравите почви и балансираните водни цикли са тихата основа на дългосрочната производителност и климатичната стабилност.

Самата **природа** може да стане част от конкурентоспособността на Европа. Развиващите се пазари за търговия с кредити за въглеродни емисии и биоразнообразие могат да донесат ползи на онези, които възстановяват и защитават природния капитал, като осигурят нови приходи за селските райони. За тази цел Комисията приема методики за **въглеродно земеделие** и създава регистър на ЕС съгласно Регламента за ПВВЗ. Освен това Комисията работи по изпълнението на **Пътната карта за природните кредити**, за да даде насоки на доброволните, съблюдаващи нормите пазари, които допълват въглеродното земеделие. С цел да се предизвика предвидимо търсене за схеми, основани на резултати, и да се стимулират

частните инвестиции, ще се създаде **Клуб на купувачите от ЕС**, гарантиращ справедливи възможности и конкурентоспособност за производителите. Тази доброволна инициатива ще даде ясен сигнал за търсене на въглеродно земеделие и трайно поглъщане на въглерод съгласно Регламента за ПБВЗ. Като се обедини с доброволното търсене от частни предприятия, тя ще помогне за генерирането на нови приходни потоци за европейските земеделски и горски стопани, ще подкрепи устойчивите на въздействие вериги за създаване на стойност в областта на биомасата и ще залегне в основата на корпоративните ангажменти. За да опрости допълнително участието на земеделските и горските стопани в доброволния пазар за въглеродно земеделие, Комисията ще създаде база данни на ЕС за въглеродно земеделие с модели, емисионни фактори, продукти за дистанционно наблюдение и набори от данни за сравнителна оценка, която ще намали разходите за мониторинг и управление.

И накрая, знанието остава свързващото звено между науката, политиката и практиката. Комисията ще създаде **общоевропейско хранилище за знания**, което ще предлага практически, адаптирани към местните условия насоки за земеделските и горските стопани, както и за управителите на земи, за подобряване на производителността, устойчивостта на въздействие и доставката на екосистемни услуги.

4. ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА ПАРТНЬОРСТВОТА И ВЪЗМОЖНОСТИТЕ В СВЕТОВЕН МАЩАБ

Биоикономиката набира скорост в целия свят. Над 50 държави са приели стратегии за биоикономиката³⁹. В контекста на променящ се климат, нарастващ натиск върху природните ресурси и засилваща се конкуренция за биомаса е важно разбирането за това какво е устойчива биоикономика да се съгласува в световен мащаб. Също така стратегическите партньорства следва да насърчават отворения и предвидим достъп до пазара на продукти на ЕС на биологична основа, подкрепян от сътрудничеството в областта на стандартите и намаляването на ненужните пречки пред търговията. ЕС възнамерява да склучи стратегически партньорства, свързани с биоикономиката, включително с основни световни доставчици на биомаса. Целта е да се подкрепи постоянната търговия с устойчива биомаса, материали и биотехнологични решения по предвидим за операторите начин, зачитащ местните условия.

4.1. Улесняване на по-широк достъп до световните пазари за технологии, иновации, материали и приложения на ЕС на биологична основа

Европа може да разшири износа на технологии, материали, продукти и приложения на биологична основа, както и на иновации за кръговост. За тази цел промишлеността на ЕС има нужда от справедливи условия за достъп до пазара, а от друга страна — износът трябва да се наблюдава, за да се избегнат недостигът на биомаса и отрицателното въздействие върху екосистемите. ЕС участва в световната конкуренция за устойчива биомаса. Диверсифицирането на източниците, съпроводено с поддържане на голямо вътрешно предлагане, ще бъде важно, за да се

³⁹ Gardossi et al, Bioeconomy national strategies in the G20 and OECD countries: Sharing experiences and comparing existing policies („Национални стратегии в областта на биоикономиката в страните от Г-20 и ОИСР: споделяне на опит и сравняване на съществуващите политики“), 2023 г.

избегне прекалената зависимост от един-единствен доставчик и излагането на нестабилност.

Ще бъдат използвани търговски споразумения, партньорства и диалози по въпросите на нормативната уредба, за да се подкрепи балансираният достъп до пазара на продукти и технологии на биологична основа. В същото време нарастващото търсене на биомаса и разширяването на световните пазари към продукти на биологична основа следва да се управляват, за да се избегнат отрицателни въздействия в чужбина в екологичен или социален план. Търговията с биомаса и продукти на биологична основа следва да бъде съобразена с по-широките цели за околната среда и развитието. Тези мерки трябва да бъдат подсилени с последователни и прозрачни информационни системи, подкрепящи проследимостта и пазарното доверие, като тези съгласно европейското законодателство относно обезлесяването.

Стратегията „Global Gateway“ предлага рамка, която свързва инвестициите в стабилни вериги за доставки с обмена на знания и сътрудничество в сферата на иновациите, за да им помогне сами да развиват силни и устойчиви сектори на биоикономиката и да подобри достъпа им до световните пазари в ролята на потенциални доставчици. Фокусът на партньорствата ще е изграждането на местна добавена стойност, умения и стабилни системи за доставки в партньорските държави. В Африка, където наскоро бяха приети Планът за действие относно кръговата икономика⁴⁰ и Регионалната стратегия за биоикономиката на ИАО⁴¹, Global Gateway вече подкрепя проекти за изграждане на местен капацитет, създаване на работни места и насърчаване на отговорното използване на ресурсите. Платформи като Международния форум по биоикономика (МФБ) и политическия диалог на високо равнище между Африканския съюз и ЕС (АС—ЕС) по въпросите на науката, технологиите и иновациите ще продължават да подкрепят обмена и сътрудничеството в областта на научните изследвания и иновациите. ЕС ще подкрепя развитието на биотехнологични вериги за създаване на стойност в световен мащаб, включително в избрани африкански държави, по адаптиран към местните условия начин.

4.2. Оформяне на световната програма за устойчива биоикономика

Взаимното разбирателство между ЕС и неговите основни международни и търговски партньори е важно за улесняването на частните инвестиции, диалозите на ранен етап, сътрудничеството в областта на научните изследвания и иновациите, сближаването на нормативните уредби и целите за устойчивост, например относно устойчивото земеделие, рибарството, аквакултурите и горското стопанство. ЕС ще продължи да участва в основни международни форуми, където се създават международните правила за биоикономиката, и да защитава и работи за постигането на свързаните с тях цели и задачи в Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие, Рамката за биологичното разнообразие Кунмин—Монреал, Парижкото споразумение и други многостранни споразумения в областта на околната среда.

ЕС ще засили партньорската си роля в оформянето на международната програма за биоикономика, включително чрез взаимодействие с международни организации

⁴⁰ https://au.int/sites/default/files/documents/45336-doc-GIZ-AU_Continental_Circular_Action_V11.pdf

⁴¹ [Final-Summary-EAC-BIOECONOMY-STRATEGY.pdf](#)

(като ФАО). ЕС ще изгражда по-силни партньорства с държави извън ЕС, за да обсъжда ползите и компромисите, да работи за постигане на оперативна съвместимост и да улеснява съвместните проекти⁴². ЕС ще стъпи на вече постигнатото, като Основните принципи за биоикономиката на Г-20, разработени по време на бразилското председателство на форума, или Пожелателните принципи и критерии за устойчива биоикономика⁴³, разработени в рамките на ФАО, за да работи с партньорите си в посока сближаване относно данните, най-добрите практики, параметрите и стандартите за насърчаване на устойчива търговия.

Държавите — кандидати за членство в ЕС, и непосредствените съседи са партньори от стратегическо значение за ЕС и тяхното включване в биотехнологичните вериги на ЕС за създаване на стойност допринася за създаването на регионални центрове за биоикономика, намаляването на зависимостта от външни суровини и засилването на стратегическата автономност на ЕС.

ЕС ще стартира инициатива за научни изследвания и иновации за разработване и внедряване на устойчиви биоикономически решения в региони с висок потенциал за биомаса, включително в държавите, участващи в BIOEAST, Молдова, Украйна и Западните Балкани. Тази инициатива ще мобилизира капитал и ще укрепи промишлените екосистеми отвъд границите на ЕС в полза на държавите членки и на държавите, водещи преговори за присъединяване към ЕС, и ще гарантира, че всички усилия са подкрепени с надеждни екологични и социални гаранции.

5. ОБЕДИНЯВАНЕ НА СИЛИТЕ ЗА ЦЕЛИТЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО: ДЪРЖАВИ ЧЛЕНКИ, ПРОМИШЛЕНОСТ, ИНВЕСТИТОРИ И ГРАЖДАНСКО ОБЩЕСТВО

Държавите членки и заинтересованите страни са ключови партньори в практическото осъществяване на стратегията на ЕС за биоикономиката и в създаването на взаимодействия с регионалните и националните стратегии. Регионите и общините са от основно значение за изпълнението, тъй като много решения в биоикономиката се мащабират чрез местни вериги за създаване на стойност и обществени поръчки на равнище общини. Земеделските и горските стопани, рибарите, промишлеността, инвеститорите — както частни, така и публични — публичните органи на регионално и местно равнище, и гражданското общество ще бъдат тясно ангажирани с изпълнението на тази стратегия.

Развитието на биоикономиката на ЕС трябва да стъпва на съществуващите предимства на Европа в този сектор и да признава регионалните различия. Държавите членки се различават значително по отношение на наличието на биомаса, състоянието на екосистемите, промишления капацитет, екосистемите за иновации и зрелостта на пазара. Държавите членки ще бъдат насърчавани също така да определят националните си стратегически профили в биоикономиката, например като производители на първична биомаса, преработватели с висока добавена стойност, лидери в синята биоикономика или центрове за иновации в сферата на биотехнологиите, и да ги интегрират в своите национални и регионални планове за партньорство и в националните си планове в областта на енергетиката и климата.

⁴² Например на срещата на ФАО на 17 октомври 2025 г. ЕС, съвместно с Бразилия, създаде група на приятелите на биоикономиката.

⁴³ <https://openknowledge.fao.org/server/api/core/bitstreams/92d6ae7c-2257-427f-a5a1-1f1223c89a47/content>

Диалозите на ЕС с държавите членки по въпросите на биоикономиката ще се градят върху Европейския форум за политика в областта на биоикономиката⁴⁴, който от 2027 г. нататък ще бъде подкрепян от център за подкрепа на политиката в областта на биоикономиката⁴⁵, и на принос от Европейския съвет по земеделие и храни (ЕСЗХ).

За да обучат хората как работи биоикономиката и да напаснат потребностите на пазара на труда с новите възможности, държавите членки и регионите са насърчавани да стимулират свързани с биоикономиката образователни програми, обучение и промяна/повишаване на квалификацията, както за работниците, така и за търсещите работа. Платформата на заинтересованите страни в областта на кръговата икономика⁴⁶ и бъдещата Мрежа на заинтересованите страни в областта на биоикономиката ще обединят сили, за да срещнат първичните производители, промишлеността, инвеститорите и гражданското общество и да създават връзки с инициативи като Мрежата на доверените инвеститори към Европейския съвет по иновации и диалога с младите хора чрез програмата на ЕС „Млади посланици на биоикономиката“⁴⁷. В допълнение ще бъдат засилени връзките между специфични образователни инициативи на ЕС, свързани с биоикономиката, като Европейския университет за биоикономика, мрежата BIOEAST Uninet, Световния биоикономически алианс и Младите шампиони в световната биоикономика.

Европейската комисия ще продължи да подобрява мониторинга на биоикономиката на ЕС чрез системата си за мониторинг на биоикономиката на ЕС⁴⁸ и да си сътрудничи с държави и региони в рамките на ЕС и извън него.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Европа притежава знанията, промишлената база и хората да поведе глобалния преход към устойчива и конкурентоспособна биоикономика. Като намали стратегическата зависимост от вносни суровини на основата на изкопаеми горива и като диверсифицира веригите за доставки, изградени на възобновяеми и кръгови източници, биоикономиката ще засили също така сигурността на икономиката и ресурсите на Европа в един все по-несигурен свят.

Осъществяването на тази визия ще изисква координирани действия на равнището на ЕС, на държавите и на регионите. Работейки заедно, можем да превърнем биологичните ресурси на Европа в инструменти за растеж и за устойчивост на въздействие, да подкрепим стратегическата автономност и да изградим справедлив преход, без да пренебрегваме нито един регион. Комисията ще докладва за изпълнението на стратегията до 2028 г.

⁴⁴ [Европейски форум за политика в областта на биоикономиката — Научни изследвания и иновации](#)

⁴⁵ Центърът за подкрепа на политиката в областта на биоикономиката ще започне работа през 2027 г. съгласно работната програма „Хоризонт“ за 2026 г.

⁴⁶ [Homepage | European Circular Economy Stakeholder Platform](#)

⁴⁷ [Bioeconomy Youth Ambassadors — Research and innovation](#)

⁴⁸ Trends in the EU bioeconomy — update 2024 („Тенденции в биоикономиката на ЕС — актуализирана версия от 2024 г.“). [JRC Publications Repository – Trends in the EU bioeconomy – update 2024](#)

Силната европейска биоикономика не е само екологичен императив; тя е стратегическа инвестиция в дългосрочния просперитет, устойчивостта на въздействие и сигурността на Европа.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Ключови действия и срокове

МАЩАБИРАНЕ НА ИНОВАЦИИТЕ И ИНВЕСТИЦИИТЕ: ОТ ЛАБОРАТОРИЯТА ДО ВНЕДРЯВАНЕТО

Действия	Срок
Приемане на законодателните актове в областта на биотехнологиите	2025 г. 3-то тримесечие на 2026 г.
Създаване на европейски форум на регулаторите и новаторите в областта на биоикономиката	1-во тримесечие на 2026 г.
Приемане на искания за стандартизация за врати и прозорци, конструктивни продукти/елементи от дървесина и спомагателни средства за тях, дървесни плочи и елементи, продукти за топлоизолация съгласно Регламента за строителните продукти	2026 г.
Подкрепа за сътрудничеството на първичните производители за стимулиране на съвместни инвестиции в иновативни биотехнологични вериги за създаване на стойност чрез инвестиционна подкрепа по линия на ОСП, секторни интервенции и Европейското партньорство за иновации	2026 г.
Създаване на европейска група за разгръщане на инвестициите в биоикономиката	2026— 2028 г.
Преглед на настоящото споразумение за партньорство по линия на СП-КБЕ и определяне на най-ефективните и въздействащи бъдещи възможности за сътрудничество съгласно следващата многогодишна финансова рамка	2026— 2028 г.
Гарантиране, че устойчивото биопроизводство и другите икономически дейности на биологична основа ще получат полагащото им се признание в предстоящите преразглеждания на делегираните актове на ЕС за таксономията	2026— 2028 г.
Преразглеждане на препоръката относно използването на методи за определяне на отпечатъка върху околната среда (ООС) и предоставяне на данни	4-то тримесечие на 2026 г.

РАЗВИВАНЕ НА ВОДЕЩИ ПАЗАРИ ЗА МАТЕРИАЛИ И ТЕХНОЛОГИИ

Действия	Срок
Анализ и обмен на най-добри практики за каскадно използване с група практикуващи специалисти в рамките на Центъра на ЕС за знания в областта на биоикономиката	2026— 2027 г.
Пакетът за енергиен съюз за следващото десетилетие ще вземе предвид опита, натрупан при прилагането на ДЕВИ, включително критериите ѝ за устойчивост и намаляване на емисиите на парникови газове, както и технологичния напредък в производството на енергия от възобновяеми източници.	2026 г.

Публикуване на доклад, в съответствие с член 3, параграф 3 от ДЕВИ, относно въздействието на схемите на държавите членки за подпомагане на биомасата, включително върху биоразнообразието, климата и околната среда, както и относно евентуалното изкривяване на пазара.	2027 г.
Приемане на критерии и цели за пластмаси на биологична основа съгласно Регламента относно опаковките и отпадъците от опаковки	2027 г.
Делегирани актове съгласно РЕУП относно изискванията за екопроектиране на текстилни изделия и мебели, както е обявено в първия работен план на РЕУП	2027— 2028 г.
Продължаване на работата по стандартизация за строителни продукти на биологична основа съгласно Регламента за строителните продукти	2026 г.
Подкрепа за развитието на долини на промишлена симбиоза и центрове за биоикономика	от 2026 г. нататък
Стартиране на инструмента за координация на конкурентоспособността, включващ доброволния Алианс за биотехнологична Европа	4-то тримесечие на 2026 г.
Методика за сертифициране за дълготрайно съхранение на въглерод в сградите съгласно Регламента за поглъщане на въглерод и въглеродно земеделие (ПВВЗ)	2026 г.
Подобряване на изискванията за екологосъобразни обществени поръчки и създаване на водещи пазари за материали на биологична основа и чисти стратегически технологии чрез преразглеждане на законодателството на ЕС в областта на обществените поръчки	Постоянно

ОСИГУРЯВАНЕ НА ДЪЛГОСРОЧНИ ПЕРСПЕКТИВИ ЗА БИОИКОНОМИКАТА: ДОБИВАНА ПО УСТОЙЧИВ НАЧИН БИОМАСА

Действия	Срок
Обмен на добри практики за местни кръгови употреби на странични животински продукти, подкрепяни съгласно мрежата по ОСП	2027 г.
Подкрепа на производството на биогаз и биометан за оползотворяване на биологични отпадъци и остатъци и създаване на възможности за използване на съвместно произведените ферментационни продукти като тор на биологична основа с тристранно споразумение	2026 г.
Оценка на най-добрите практики и иновации в областта на биоикономиката за повишаване на ефективността от използването на азот в биоикономическите системи и мрежите за създаване на стойност	от 2026 г. нататък
Издаване на насоки относно кръговите стопански модели	2027 г.
Подобряване на данните и моделирането за мониторинга за наличие на биомаса (с помощта на Центъра за знания в областта на биоикономиката към Комисията)	от 2026 г. нататък
Стартиране на инициативата за иновации в синята биоикономика и свързаното с нея финансиране по програма „Хоризонт Европа“	2026— 2027 г.
Стимулиране на подходи, основани на данни, с цел развитието на устойчива биоикономика: интегриране на данни от наблюдението на Земята (НЗ) с цел проследяване на устойчивото наличие на биомаса и	2027 г.

свързаните промени в земеползването и опасения за биологичното разнообразие	
Разработване на общоевропейско хранилище за знания с практически, адаптирани към местните условия насоки в подкрепа на земеделските и горските стопани, както и на управителите на земи за подобряване на производителността на биомаса, устойчивостта на екстремни метеорологични условия и предоставянето на екосистемни услуги, включително в рамките на мисия „Почва“	до 2030 г.

ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА ПАРТНЬОРСТВОТА И ВЪЗМОЖНОСТИТЕ В СВЕТОВЕН МАЩАБ

Действия	Срок
Използване на споразуменията за свободна търговия на ЕС и други партньорства и международни форуми за засилване на сътрудничеството за разширяване на достъпа до пазарите за устойчиви биоикономически решения. Установяване и преодоляване на нормативните и техническите пречки пред търговията, за да се подкрепят инвестициите в секторите на биоикономиката	Постоянно
Работа с избрани партньорски държави за насърчаване на европейските иновации и изграждане на стратегически партньорства и улесняване на инвестициите, включително чрез партньорства за чиста търговия и инвестиции и стратегията „Global Gateway“	2026— 2027 г.
Засилване на глобалното сътрудничество и рационализиране на управлението на устойчивата и кръговата биоикономика в световен мащаб	Постоянно

ОБЕДИНЯВАНЕ НА СИЛИТЕ ЗА ЦЕЛИТЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО: ДЪРЖАВИ ЧЛЕНКИ, ПРОМИШЛЕНОСТ, ИНВЕСТИТОРИ И ГРАЖДАНСКО ОБЩЕСТВО

Действия	Срок
Диалози на ЕС с държавите членки по въпросите на биоикономиката относно изпълнението на стратегията на ЕС за биоикономиката, задействането на платформите на заинтересованите страни в областта на кръговата икономика и на биоикономиката, Европейския съвет по земеделие и храни (ЕСЗХ) и програмата на ЕС „Млади посланици на биоикономиката“	от 1-вото тримесечие на 2026 г. нататък
Мониторинг на биоикономиката на ЕС чрез система за мониторинг на биоикономиката, аспекти, свързани с икономиката и околната среда	от 2026 г. нататък